

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Sorny*

Cím: *Pletykázkodás*

Forrás: *Az Ujság*

Bp

1919. 1. 12

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Idő

Személy

Gombaszögi Frida

"1919"

Pletykázkodás Gombaszögi Fridáról.

Nem tudok és nem lehet e rovatban másról írni, mint a szegény Gombáról, a kinek borzalmas katasztrófája a rendkívüli véletlenek összejátszása következtében mégis jobban fog végződni, mint a hogy a legoptimisztikusabb számítás szerint képzelni lehetett. Hat-nyolcz hét és a művésznő fel fog gyógyulni, — az orvostudomány csodái vissza fogják adni a színpadnak, melynek egyik legcsillogóbb ékessége.

A művésznő ezt már érzi és tudja és ez ad neki energiát iszonyatos fájdalomainak elviselésére. A sebek hogét, igaz, nem lehet eltüntetni érdekes arczáról, de hát éppen a színpad szempontjából, a hol festékekkel mindent el lehet maszkirozni, ez semmit sem jelent. Tudom, nem lesz senki a művésznő, reméljük még ezidei, reentrójánál, a ki ezeket a sebhelyeket az arczán, a kezén keresni nem fogja; de nem lesz senki, a ki ezeket fel is tolálja. Még ha a greenwichi csillagvizsgáló-állomás legkitünőbb műszerein keresztül is fogja keresgélni.

A művésznő az Országos Színiakadémiát elvégezve, tudvalevőleg a Magyar Színháznál indult el fényes karrierjén. Holott minden vágya az volt, hogy a Nemzeti Színházhoz kerüljön. De hát a Nemzeti akkori igazgatója nem szerződtette, mondván, hogy nyelvhibája van. Azóta tudjuk, mennyit ártott az a művészetének!

Szóval Beöthy László szerződtette a művésznőt, a kinek minden fellépte, a legrosszabb darabban, a legrosszabb szerepben is, teljes sikert jelentett. Csak ki kellett jönnie a színpadra, már minden egyest

ott a nézőtérén érdekelt és nem is volt fontos többé a darab. Gombaszögi Frida volt a fontos. Valami egészen furcsa és különös elhelyezkedése ez a színházi közönség érzelmeinek. Blahánét például férfiak, nők egyaránt szerették, Márkus Emiliát is. Fedák Sárinak főként a nők között vannak lelkes rajongói, bárha a férfiak is vörösre tapsolják érte a tenyerüket. Gombaszögi Fridát viszont a nők nem szeretik. Talán féltékenyek rá, talán irigykednek is rá egy keveset, holott a művésznőről nem lehet azt mondani, hogy szép. Mindenki szebb a Gombánál, — és mégis. Az egész jelenségnek valami különös intenzivitása van, melyért a férfiak bolondulnak és a nők haragszanak. Nem is lehet mivel magyarázni, nem tudom, nem is akarom, de ugy-e, hogy így van? Nagy divatos színésznőnek nálunk idáig csak rajongói voltak. Ezzel szemben vannak Gombaszögi-imádók. Ez a szerencsétlen Szabó gyerek pedig sokkal fiatalabb és tapasztalatlanabb volt, semhogy az érzelmeit fegyelmelni tudta volna. És mivel bolond fővel meghalt és így sohasem lehet megtudni igazán, miért követte el a merényletet, marad a rejtelmes magyarázatok egyikéül a gyermeklélek keretein messze és fájdalmasan túllőtt imádat.

Már szerepelt Gombaszögi Frida életében egy másik egészen fiatal emberke, a ki legalább is volt olyan szerelmes beléje, mint ez az elbűvölt Szabó Jenő, bárha sokkal szelídebb eszközökkel dolgozott. Ott ült a maga alig tizenkilencz esztendejével esténként a Magyar Színház földszíntjének első sorában mindazokon az előadásokon, a melyeken Gombaszögi Frida résztvett. Ott ült heteken és hónapokon keresztül, kipirult ábrázattal, szmokingban és fehér

keztüsen; virágot küldött minden felléptén, egész virágerdőket és műkertészetekeket, mert pénze, az volt nagyon bőségesen.

És hetekig és hónapokig tartott virágozás után megleste egyszer Gombaszögi Fridát a művészbemutatóján, a mint előadás után prémeibe burkolózva minden kiséret nélkül igyekezett hazafelé. A fiatal ember igen alázatosan bemutatkozott és engedelmet kért rá, hogy a művésznőt hazakisérje.

— Ha jobb dolga nincs, — felelte Gombaszögi Frida, a ki a legjobb, a legáldottabb szívű teremtés — tessék.

Az uton aztán össze-vissza fecsegett a fiu mindeféle kedves és ártatlan ostobaságot, — mindez a művésznőt annyira mulattatta, hogy elnézte neki, ha máskor is hazakisérte. Egyszer aztán nagyon megkérte a tizenkilencz éves udvarló a művésznőt, engedje meg neki, hogy valamelyik délután meglátogassa. E látogatáskor Ferencz József-kabát volt rajta, a mi egész megjelenésének bizonyos ceremóniális jelleget adott. És nem ok nélkül. Mert

rövid bevezetés után rögtön rátért látogatásának tulajdonképpeni tárgyára.

— Művésznő, — így szolt mélyen meghajolva — akar az én kis feleségem lenni?

Gombaszögi Frida erre nem volt elkészülve.

— Az... az... lehetetlen — kacagta.

— Miért nem?... Utál? Gyűlöl? Megvet?

— Nem... hanem... — és a művésznő csak kacagott és régen mulatott olyan jól, mint ez alkalommal.

— Nos akkor? — inszisztált a fiatal ember — nagykorositva vagyok, független vagyok, művelt, gazdag és soha, értse meg, művésznő, soha magát az életben senki nem fogja jobban szeretni, mint én, tisztelni, nagyrabecsülni, mit mondjak...

A művésznő itt félbeszakította :

— Mégsem lehet, mégsem ... mert ...

— Mert ?

— Mert én nekem *már van* hites uram.

A hősszerelmes erre köszönt, sarkon fordult és távozott, elvitte magával minden bánatát és csalódását, de úgy, hogy *soha többé semmiféle formában* a művésznőnél nem jelentkezett.

Ugyszólván az iskola padjairól ment férjhez Gombaszögi Frida *Rajnai* Gáborhoz, a Nemzeti Színház kiváló művészehez. *Gyerekszerelem* volt, *művészházasság*, örökké nem tarthatott. Igen *boldogan éltek* és a *legjobb barátságban* váltak el. Gombaszögi Frida a maga sikereinek sem örült jobban, mint exférje híres alakításának, a *Faun*-nak és *Rajnai is ott drukkolt* a nézőtéren, a mikor volt felesége új szerepet kreált. A *Mandarin premiérjén* is ott volt, teli tüdővel szívta magába Gombaszögi Frida művészetét.

Az első felvonás után, a mikor a publikum szinte extázisban tapsolt a rendkívüli alakításnak, *kisietett a foyerbe* és úgy lehet, *régi emlékeket* idézett emlékezetébe. Ekkor, éppen ekkor, hozzá lépett egy jóképű vidéki bácsi.

— Ugyan kérem, — így szólt — volna szives megmondani nekem, hol játszott ezelőtt ez a *Gombaszöginé nagysága* ? Én sose láttam, — asszony ? leány ? nagyszerű !

A finom *Rajnai* nem tudta türtőztetni magát :

— Uram, — kiáltotta — ezernégyszáz ember van itt a színházban és maga ezt *éppen tőlem* kérdezi ! Hagyjon nekem békét ...

Persze utóbb, magyar színházbeli sikerei után a Nemzeti Színház, a Vigszínház is állandóan kacsintgatott Gombaszögi Frida felé. Még egyszer

annyit ígértek neki, háromszor annyit, mint a Magyaránál kapott, de a pénz sohasem izgatta, *anyagi okok miatt* nem hagyta volna el soha első diadalainak színhelyét. Viszont igaz, hogy minden ilyen ajánlatnál felkereste Beöthy Lászlót és egy kis gázsiemelést kért.

Egy alkalommal a direktor rosszkedvű volt és a *gázsiemelést megtagadta*. Gombaszögi Frida se lehetett jókedvű és kijelentette, a mennyiben a direktor nem adja meg a fizetésemelést, *elmegy a színházról*. Beöthy, a ki okosabb mindenkinél, nagyot lélekzett és a szentimentálizmus felé hajló hangon szólott:

— Hogyan? El akarsz menni? Vajjon hová, Friczikém?

— A Nemzetibe, a Vigbe, mindegy...

Beöthy a tenyerébe hajtotta a fejét és még szomorubban folytatta:

— Hát jó, *eredj, Friczikém...* Ha itt tudsz engem hagyni, ha itt tudsz hagyni *engem*, a ki *szerettelek*, a ki *felneveltelek*, hát akkor *eredj, Friczikém...*

És úgy tett, mintha egy könyvet morzsolna ki a szeméből. No hát éppen ez kellett Gombaszögi Fridának! Ráborult a direktora vállára és még ő vigasztalta:

— Csak nem miattam könyezik, édes direktorom. Ne legyen szomorú, *hiszen nem megyek el, csak tréfáltam...* No nézzen rám azzal az okos szemével... Nem így, *vidámabban...* No lássa... És tudja mit, Laczikám, elengedem a fizetésem felét, *csak nevensen...* No... így...

És a ravasz Laczi csakugyan jót nevetett.

Sorry.